

1. Opzetten netwerk (2026)

Het op zetten van het onderzoeksnetwerk vormt de basis van het programma, voortbordurend op de rol van het CBG in het veld van voorouderonderzoek en familiegesciedenis. Het onderzoeksveld is versnipperd, en een belangrijk deel van de beschikbare kennis en expertise bevindt zich bij particulieren en vrijwilligers, verenigingen en stichtingen. Culturele sensitiviteit en kennis van historische context zijn onmisbaar voor het doen van onderzoek maar ook hier is sprake van versnippering en gebrek aan duiding. Het onderzoeksnetwerk familiegesciedenis en migratie biedt een duidelijke ingang voor iedereen die zich met het onderwerp bezighoudt. Grassroots, verenigingen en andere organisaties kunnen zich verder ontwikkelen door gezamenlijk projecten op te pakken, expertise te delen en nieuwe doelgroepen aan te spreken, waarbij het netwerk hun kapitaal vergroot.

Het CBG investeert in: netwerkbeheer, vergroten van het netwerk, faciliteren van het netwerk, particuliere fondsenwerving, communicatie met het netwerk en projectontwikkeling.

Activiteiten in 2026:

- Netwerkbijeenkomst Familiegesciedenis, kolonialisme en Slavernijverleden
- Netwerkbijeenkomst Bronnen en beschikbaarheid

De bijeenkomsten vinden plaats bij Fenix het kunstmuseum voor migratie in Rotterdam.

2. Community management (2026-2027)

Het CBG kent al een jarenlange samenwerking met genealogische verenigingen zoals de Stichting voor Surinaamse Genealogie en Indische Genealogische Vereniging. Daarnaast gaven CBG-onderzoekers trainingen aan mensen die op zoek waren naar o.a. Caribische, Kaapverdise en Molukse voorouders en gaven zijn workshops op Bonaire en St. Eustatius. Daarmee verrijkten de medewerkers hun kennis van methodologie, DNA en bronnen met cultuursensitieve kennis. Deze ervaringen liggen aan de grondslag voor het uitbreiden van de samenwerking met verschillende communities, in eerste instantie binnen de diaspora.

Verenigingen en communities uit de diaspora worden uitgenodigd bij te dragen aan VriendenVrijdag bij het CBG. Door co-creatie in werkgroepen ontwikkelen we (cultuur)specifieke trainingen en programma's. Productontwikkeling en uitvoering is daarbij in handen van deskundigen uit de gemeenschappen zelf. Door verdere fondsenwerving en ondersteuning vanuit het CBG wordt het uiteindelijke product (leergang, publicatie e.d.) echt ontwikkeld door en voor de doelgroep. Het CBG is hierbij alleen de facilitator. In 2026 wordt de samenwerking met verenigingen en particuliere experts in een aantal pilots verder uitgewerkt. Het CBG werkt zo samen met andere organisaties aan vier pilots rond Contractarbeid, Kaapverdise migranten, arbeidsmigratie uit Marokko en Turkije en Familienamen.

Voor elke pilot wordt een afzonderlijk projectplan gemaakt, in samenwerking met uiteenlopende projectpartners, in binnen- en buitenland. Voor uitvoering van deze pilots worden aparte projectsubsidies aangevraagd. Een overzicht van de partijen waarmee gesprekken over samenwerking zijn geweest volgt bij punt 12. Samenwerking met stichtingen en andere organisaties

wordt uitgebreid en mogelijkheden voor co-creatie worden uitgewerkt. Door samen te werken met archiefinstellingen, musea en andere organisaties zoals TYR, het Moslim Archief en CAC kunnen we ons bereik vergroten, en kennis en slagkracht uitbreiden.

Vanaf 2027 worden voor en door de verschillende doelgroepen trainingen en onderzoeksinformatie aangeboden. Dit wordt verder toegelicht bij Deelactiviteit 7, de Platformontwikkeling.

3. Bronnen

Voorouderonderzoek is ondanks moderne technieken nog altijd grotendeels afhankelijk van beschikbare, gedigitaliseerde bronnen, zoals kerkelijke of notariële registers. Maar deze zijn lang niet allemaal gedigitaliseerd, geïndexeerd en beschikbaar, zeker niet waar het koloniale bronnen betreft. Veel instellingen, zoals het Nationaal Archief en commerciële partijen, houden zich al bezig met het opsporen van bronnen, en het dekken van white spots. Maar juist waar het genealogische bronnen betreft, waar de expertise binnen dit onderzoeksnetwerk betreft, is speciale aandacht nodig. Deze bronnen zijn onmisbaar wanneer nazaten van slavernij, of Nederlanders met een koloniale familiegeschiedenis, vragen hebben over hun herkomst. Onderzoek doen naar voorouders op de beneden- en bovenwindse eilanden is door afwezigheid van gedigitaliseerde bronnen een grote uitdaging. Door samen te werken met kenners en onderzoekers uit de diaspora en op locatie, en informatie uit te wisselen binnen het netwerk, wil het CBG white spots in kaart brengen en zich inzetten deze bronnen beschikbaar te maken voor het publiek. Ook samenwerking met internationale partijen zoals FamilySearch en ICARUS kan hieraan bijdragen.

Daarnaast wil het CBG in laagdrempelige webinars regelmatig nieuwe of belangrijke bronnen uitlichten. Ergoedinstellingen én gebruikers van bronnen krijgen zo een podium om hun bereik te vergroten en kennis te delen.

Er is ook ruimte binnen deze deelactiviteit voor samenwerking met Prospektor, die een in een tweejarig project wil onderzoeken hoe bronnen democratisch en inclusief en duurzaam beschikbaar kunnen worden gesteld.

4. Valideren methoden (2027)

Genealogie geldt als historische hulpdiscipline binnen de wetenschap. Genealogisch onderzoek doen is een vak, met methodologische waarden en standaarden. Wanneer lokaal of nationaal onderzoek verricht wordt zijn deze methoden vaak goed toepasbaar, maar voor internationaal onderzoek schieten deze niet zelden tekort. Binnen het netwerk kan de ervaring van nazaten en particuliere specialisten gedeeld worden met de praktijk van genealogische onderzoekers, om zo nieuwe methoden te toetsen en breed in te zetten. Zo worden de gebruikers van de bron de belangrijkste wegwijzer bij de onderzoeksmethodiek.

Historici die wetenschappelijk onderzoek verrichten maken veelvuldig gebruik van genealogische bronnen en datasets, en passen deze toe voor demografisch en familiehistorisch onderzoek, maar zijn vaak minder bekend met genealogie als discipline. Ook de ervaring van historisch onderzoekers wordt bij het ontwikkelen van methodiek ingezet.

Uiteindelijk worden in co-creatie leergangen ontwikkeld, waarbij op verschillende niveaus en voor verschillende doelgroepen kwalitatieve workshops voorouderonderzoek, brongebruik en historische context worden aangeboden, in de eerste plaats digitaal, en on-demand.

5. Academische samenwerking (2027)

Het CBG is bezig de ambitie te realiseren om in samenwerking met een Nederlandse universiteit een leerstoel Genealogie en maatschappij in te stellen. De bijzonder hoogleraar zal zich bezig gaan houden met het opschalen van de discipline en verschillende maatschappelijke vraagstukken rond voorouderonderzoek. Wat betreft financiering valt dit buiten de aanvraag bij Faro.

In aansluiting op de intensive samenwerking met universiteiten middels de leerstoel en het projectvak Familiegeschiedenis bij de Radboud Universiteit, wil het CBG jaarlijks een aantal Fellows aanstellen om actueel genealogisch-maatschappelijk onderzoek te doen. Dit biedt jonge onderzoekers, liefst met een persoonlijke belangstelling of vanuit achtergrond in het koloniale verleden, de kans zich verder wetenschappelijk te ontwikkelen. Een fellowship bij het CBG is een podium voor jonge wetenschappers.

Zowel de hoogleraar, als de jonge Fellows zullen zich actief inzetten burgerinitiatieven te versterken en particulieren te verbinden aan hun onderzoekspraktijk. Dat gebeurt al incidenteel door crowdsourcing of citizen science projecten, maar komt ruimte voor meer multilaterale samenwerking, waarbij bronnen breder worden bevraagd wat aan beide kanten tot nieuwe inzichten zal leiden. Het onderzoeksnetwerk biedt het platform om deze samenwerking en uitwisseling te verduurzamen.

6. Jongerenetwerk (2027)

Door aandacht voor de thema's slavernij en kolonialisme leeft de belangstelling voor familiegeschiedenis bij een grote groep jonge identiteitsbewuste Nederlanders, terwijl de beroepsgroep van genealogen en historici overwegend van een andere generatie is. Het CBG wil samen met grassroots en verenigingen investeren in het opleiden van jonge mensen die graag voorouderonderzoek doen, om vervolgens workshops te kunnen geven aan generatiegenoten. Bij de verkiezing 'Familiehistoricus van het jaar 2025' bleek al dat de belangstelling voor voorouderonderzoek onder twintigers groot is. Verenigingen en organisaties vinden nog niet altijd aansluiting bij deze jonge doelgroep. Maar door samen te werken met de Reinward Academie en universiteiten (Universiteit Leiden, Radboud Universiteit, Universiteit van Amsterdam) worden studenten met belangstelling voor eigen geschiedenis en erfoed betrokken, om na een interne stage en scholing, zelf workshops te kunnen geven. De komende twee jaar wil het CBG jaarlijks twee jonge genealogen (18-25 jr) met een eigen migratieverhaal opleiden, en duurzaam inzetten als workshopgever (peer-education).

7. Platformontwikkeling (2027)

Gedurende het eerste projectjaar is er ruimte voor experimenten, pilots, kennismaking en ontwikkeling van ideeën en projecten. Vanaf 2027 zal alle verzamelde kennis, online trainingen, bronnenpresentaties, en specifieke onderzoeksinformatie over de belangrijkste herkomstregio's van migranten in Nederland*, worden beschikbaar gesteld, vindbaar en toegankelijk, via een online platform. Bestaande technische tools en landspecifieke databases worden als basis in gezet. De koppeling met wiewaswie.nl blijft altijd het startpunt voor onderzoek naar voorouders van alle Nederlanders. Dit platform is de landingsbasis van het onderzoeksnetwerk, gehost door cbg.nl. Het is een inclusieve omgeving, voor en door gebruikers van bronnen, waar alle Nederlanders die willen weten waar ze vandaan komen terecht kunnen. De vraag van de gebruikers vormt het uitgangspunt

bij de ontwikkeling. Het platform biedt een podium voor verenigingen, erfgoedorganisaties en stichtingen die zich bezighouden met voorouderonderzoek of genealogische bronnen. Dit platform zal worden ondersteund door nieuwsbrieven en social media, waar onderzoeksinformatie, webinars, trainingen en andere content worden gecommuniceerd. De gebruiker profiteert van deze samenwerking, terwijl de organisaties binnen het netwerk hun bereik, professionaliteit en publieksgroep vergroten. Het Onderzoeksnetwerk Familiegesciedenis en Migratie faciliteert op deze manier het recht van alle Nederlanders om te weten waar ze vandaan komen.